

УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ КРАУДФАНДІНГУ В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

Калініна Ганна Михайлівна

ORCID ID: 0000-0002-9405-9278

Інститут педагогіки НАПН України, Україна

Науковий керівник: Топузов О.М.

*д-р. пед. наук, професор, член-кореспондент
Інститут педагогіки НАПН України, Україна*

Малюга Микола Миколайович

ORCID ID: 0000-0003-2054-7444

Інститут педагогіки НАПН України, Україна

Науковий керівник: Калініна Л.М.

*д-р. пед. наук, професор
Інститут педагогіки НАПН України, Україна*

Інноваційний розвиток «...економік країн Світу, як і будь-якої окремої країни», потребує влучних інновацій, дієвих інвестицій, впровадження сучасних технологій та інструментів [3]. Загалом, інновація – це ідея, товар або технологія запущена в масове виробництво та представлена на ринку, яку споживач сприймає як абсолютно нову або як таку, що має деякі унікальні властивостями [7]. В упровадженні інновацій в економіці відбувається під час реалізації різних інноваційних проектів, надалі – (ІП), що фінансуються як із державних так і недержавних джерел. Так до державних джерел відносяться різні державні інвестиційні фонди, банки, акціонерні компанії, венчурні фонди, державні замовлення та гранти. До недержавних джерел фінансування відносяться власні кошти підприємств та кошти різних інвесторів (різні недержавні фонди, банки, акціонерні компанії, бізнес-агенти, краудфандінгові платформи та ін.). На сьогодні фінансування від краудфандінгових структур, економічної точки зору, поки що розглядається тільки як додаткове до основного фінансування ІП.

Зауважимо, що стрімке зростання ринку краудфандінгу в Світі тільки підтверджує його величезні потенційні можливості, які доводять й прогнози Світового Банку, в яких зазначено, «...що 2025 року щорічні вкладення в краудфандінг зростуть до 93 мільярдів доларів. Третина з краудфандінгових проектів – соціальні та розважальні, інші – комерційні» [6].

Тож, краудфандінг (англ. *crowdfunding*, crowd – «група, гурт, юрба», *fundng* – «фінансування»). Це «фінансування групою» або «народне фінансування» – це співпраця людей, які добровільно об'єднують свої гроші чи інші ресурси разом, здебільшого через Інтернет, аби підтримати зусилля інших людей» та їхні інноваційні ідеї [5]. Це може бути також матеріальна чи нематеріальна допомога постраждалим від стихійного лиха, підтримка креативних людей з боку поціновувачів чи фанів, підтримка політичних кампаній та акцій, фінансування стартапів, малого бізнесу чи виробництва новітнього продукту, створення вільного програмного забезпечення тощо. Інакше кажучи, краудфандінг – форма альтернативного фінансування, що

дозволяє підприємцям, митцям, творчим особистостям, акторам, співакам, спортсменам, режисерам, громадським активістам залучати кошти для втілення власних ідей від великої кількості людей, здебільшого незнайомих.

Вже багато людей у світі усвідомили, що для реалізації їхніх ідей не обов'язково оббивати пороги державних установ, брати гроші у спонсорів або величезні кредити в банку, треба свою креативну ідею перетворити на краудфандінг-проект та переконати зацікавлену аудиторію у його важливості таким чином і зібрати на нього кошти. В Україні теж зрозуміли, що краудфандінг або «спільнокошт» досить потужний інструмент для залучення нових фінансових інвестицій, який вже перетворився на своєрідну філософію, а галузь його застосування, як і коло учасників, тільки постійно розширюються. Тож, українці в цьому питанні теж не стають осторонь.

Так, у 2014 році в Україні з'явився перший краудфандінг-проект – *Prometheus* (<https://prometheus.org.ua/about-us/>), де викладачі провідних закладів вищої освіти України та світу пропонують доступні освітні послуги (онлайн-курси) на безкоштовній основі для всіх бажаючих. Цей проект був створений задля кардинальної зміни української освіти на базі змішаного навчання: інтеграції масових онлайн-курсів найкращих викладачів у традиційний навчальний процес «офлайн». Саме в такому форматі викладання студенти, та всі бажаючі, дивляться лекції найкращих українських і зарубіжних викладачів та виконують завдання «онлайн», а потім мають змогу скласти іспит та отримати сертифікат [8].

А у 2015 році завдячуючи програмі розвитку ООН (ПРООН) в Україні (<http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home.html>) було успішно створено Академію краудфандінгу в Києві [1], це навчальний проект для підприємців, які постраждали від конфлікту на Донбасі, покликаний допомогти їм зібрати кошти для започаткування власної справи через сучасні сервіси краудфандінгу. За чотири роки свого існування (2015-2019 рр.) було підтримано близько 650 бізнес-проектів та створено понад 3300 робочих місць у постраждалих від конфлікту Донецькій, Луганській та інших областях України [2].

Обов'язково треба відмітити краудфандінг-платформу освітніх проектів GoFundEd, що була розроблена та впроваджена ГО «ПРО.СВІТ» (<http://prosvitcenter.org/>) для допомоги вчителям залучати кошти на нестандартні освітні ініціативи [9]. Так, кожен бажаючий вчитель (учень чи активіст) в Україні має змогу розпочати кампанію та залучити кошти на реалізацію власної освітньої ініціативи або фінансово підтримати проект, втілюючи «в життя» позитивні зміни в українській освіті. Платформа розпочала свою роботу з березня 2016 року та за 2 роки надала можливість втілити в життя 41 проекти, серед яких: «Soft Skills», «Світ талантів», «Шлях до безкоштовної західної освіти» та багато ін.

Так, проект «*Soft Skills*» передбачає впровадження неформальної освіти та проведення актуальних і пріоритетних заходів шляхом створення окремої молодіжної платформи. Автори проекту вважають, що це допоможе у вирішенні проблеми булінгу (тиск з боку однолітків), формуванні культури користування кіберпростором та низці інших актуальних проблем у середовищі дітей та молоді.

Проект «*Світ талантів*» (запропонований школою в смт. Смига, Рівненської області) – надав змогу дітям зрозуміти «свій внутрішній світ»,

оскільки кожна дитина є унікальною, обдарованою та талановитою. Цей проект включає в себе три зони розвитку дитини – спорт, творчість та логіку, що саме в такому поєднанні на переконання авторів ідеї, нададуть можливість дітям бути щасливими у власному розвитку вже сьогодні, щоб в майбутньому максимально ефективно реалізувати себе в професійній сфері, що є вдосконаленням таланту.

«Шлях до безкоштовної західної освіти» – це проект створений благодійним фондом «Ukraine Global Scholars» (www.ukraineglobalscholars.org) та має на меті допомогти талановитій молоді України, віком з 14 до 17 років із родин, які не можуть собі дозволити зарубіжних консультантів на платній основі, вступати до кращих шкіл та коледжів світу за повної фінансової підтримки з боку цих навчальних закладів [10].

Також, слід відмітити краудфандінг-проект «Ostriv Lab» (<https://www.facebook.com/artostriv/>) – це майданчик, що знаходиться в Солом'янському районі міста Києва, де хлопці-архітектори створюють простір для архітекторів і дизайнерів. Метою цього проекту є підтримка молодих українських талантів, їх розвиток, навчання та створення разом нових предметів у сфері дизайну.

Заслугує на увагу мистецько-дослідницький проект «Enter UA» (<https://biggggidea.com/project/enter-ua/>) в якому молоді художники подорожуючи пішки по Україні відкривають нові місця, визначають та опановують українські істини та цінності без фотошопу або монтажу, а просто показуючи реальних людей і дійсність, яка їх оточує. Кінцева мета проекту: створити проект-виставу на основі медіа-арту.

Відомим та також успішним є проект – «Громадське радіо» (<https://hromadske.radio/>), що на часі виступає еталоном ефективної комунікації з суспільством [4].

Тож, резюмуючи треба відзначити те, що сучасний Світ стає дедалі більше відкритим і людиноцентричним та надає змогу розвивати нові форми взаємодії, на прикладі краудфандінга. Сьогодні у Світі краудфандінг став загальноприйнятим і ефективним способом збору грошей на стартапи, за допомогою якого фінансуються як ініціативи задля вирішення соціальних проблем та реалізації невеликих і середніх бізнес-ідей, так і нові інноваційні проекти великих масштабів.

Наразі, в Україні підтримують проекти, спрямовані на залучення інновацій в галузь культури, охорони здоров'я, освіти, створення незалежних медіа – напевно, тому що саме ці сфери чітко відображають запити українського суспільства.

Список використаних джерел:

1. United Nations of Ukraine. (2019). *Академія краудфандінгу 2019 оголошує набір на навчання. United Nations of Ukraine.* Вилучено з <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/get-involved/crowdfunding-academy-2019-looking-for-participants.html>.
2. Державна служба зайнятості. (2017). *В Києві стартувала перша в Україні Академія Краудфандінгу для підприємців.* Вилучено з <https://www.dcz.gov.ua/novyna/v-kyievi-startovala-persha-v-ukrayini-akademiya-kraudfandingu-dlya-pidpryemciv>.

3. Довгаль, О. А. (2013). Інноваційний розвиток економіки: методологія аналізу. *Вісник університету банківської справи національного банку України*. 1(16), С. 113-116.
4. Колодій, С. (2017). *Краудфандінг – не про гроші, а про довіру між людьми*. РБК Україна. Вилучено з <https://styler.rbc.ua/ukr/zhizn/kraudfanding-dengi-doverie-mezhdu-lyudmi-1509189114.html>.
5. Краудфандинг (2019). Wikipedia. Вилучено з <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D1%80%D0%B0%D1%83%D0%B4%D1%84%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B3>.
6. *Краудфандинг в Україні: с миру по доллару – сбор средств*. (2015). NIN.VENTURE. Вилучено з https://inventure.com.ua/news/ukraine/kraudfanding_v_ukraine_s_miru_po_dollaru?fbclid=IwAR0ZzykWX2IsNgD-CebnxdteVtd2G1ZABoF7KgdOukmgsJYxJ_LV2gXI.
7. Котлер, Ф. (1990). *Основи маркетингу*. Пенькова, Е. М. (общ. ред. и вступ.). Москва: Прогресс.
8. *Prometheus: революція в освіті*. (2016). Великадея. Вилучено з <https://bigggidea.com/project/prometheus-revoluyutsiya-v-osviti/?fbclid=IwAR2u8QIV5LdSyP7ozegYu6xWtcg8cjce3oAgRgDpfA7-Gsczb9sb74wwl0w>.
9. *Нова краудфандінг-платформа закликає українців підтримувати шкільні проекти*. РБК-Україна. (2016). Вилучено з https://styler.rbc.ua/ukr/nauka_i_tehnika/novaya-kraudfanding-platforma-prizyvaet-ukraintsev-1461934713.html.
10. Шевченко, Л. (2016). *Запущено українську платформу для збору коштів на освітні проекти*. Хмарочос: розуміючи місто. Вилучено з <https://hmarochos.kiev.ua/2016/03/01/zapushheno-ukrayinsku-platformu-dlya-zboru-koshtiv-na-osvitni-proekti/>.

УПАКОВКА ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА СПОЖИВАЧА

Волосян Кароліна Володимирівна

студентка 3 курсу

Київський національний торговельно-економічний університет, Україна

Науковий керівник: Пархасва Наталя Вікторівна

кандидат технічних наук, доцент

Київський національний торговельно-економічний університет, Україна

Сучасний ринок характеризується високим рівнем конкуренції, для того щоб займати передові позиції виробник привертає увагу споживача товаром, що має грамотно розроблений дизайн упаковки, який полегшить просування товару, дозволить легко виокремити його серед інших, підсилить рекламний вплив, що в свою чергу, сприятиме росту продажу та прибутків підприємства.

Відома, що на сьогодні упаковка відіграє важливу роль, адже захищає продукцію від псування, пошкодження, полегшує зберігання, транспортування та реалізацію товару, виконує роль носія комерційної інформації, а також створює умови для раціональної організації технологічного процесу. Важливими складовими елементами упаковки є тара, етикетка та вкладиші (детальна інструкція для складної або небезпечної продукції).